

РЕЦЕНЗІЇ

Володимир Васильович Носік

*Кафедра земельного та аграрного права
Київський національний університет імені Тараса Шевченка
Київ, Україна*

СУЧАСНА ПАРАДИГМА І ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ АГРАРНОГО ТА ЗЕМЕЛЬНОГО ПРАВА УКРАЇНИ

Volodymyr V. Nosik

*Department of Land and Agrarian Law
Taras Shevchenko Kyiv National University
Kyiv, Ukraine*

MODERN PARADIGM AND PERSPECTIVES OF THE DEVELOPMENT OF AGRARIAN AND LAND LAW OF UKRAINE

Наприкінці 2022 року наукова доктрина аграрного та земельного права збагатилась новими науковими здобутками з дослідження актуальних проблем правового регулювання аграрних і земельних відносин, породжених викликами правового режиму воєнного стану, насамперед, необхідністю запобігання голоду і забезпечення продовольчої безпеки Українського народу та народів інших країн, збереження сільськогосподарського виробництва, відшкодування сільськогосподарським товаровиробникам та селянам шкоди, захисту земельних, майнових та інших прав власників землі і землекористувачів, суб'єктів агробізнесу тощо. Мається на увазі підготовлена й опублікована колективом кафедри земельного та аграрного права Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого із залученням вчених з інших юридичних вузів України колективна монографія «Аграрне та земельне право України: сучасна парадигма і перспективи розвитку», (Харків, 2022 р.)¹, за редакцією доктора юридичних наук, професора Гетьмана Анатолія Павловича та докторки юридичних наук, професорки Курман Тетяни Вікторівни.

Рецензована наукова праця широко представлена науковій громадськості для обговорення, оскільки у ній авторським колективом викладені актуальні для науки аграрного і земельного права проблеми з огляду на сучасні методологічні

¹ Аграрне та земельне право України: сучасна парадигма і перспективи розвитку: колективна монографія / за ред. д.ю.н., проф. А. П. Гетьмана та д.ю.н., проф. Т. В. Курман. Харків: Юрайт, 2022. 576 с.

підходи до пізнання сутності та функціонального призначення аграрного і земельного права крізь призму формування нових парадигм правового регулювання аграрних і земельних відносин в умовах асоційованого членства України у ЄС та повноправного членства у СОТ відповідно до ЦСР на період до 2030 року і на перспективу.

Із змісту монографії вбачається, що автори змогли по-науковому розкрити не лише сучасні методологічні і теоретичні аспекти аграрно- та земельно-правової доктрини, а й дослідити питання правотворчої, правозастовчої та правозахисної практики у сфері утвердження, гарантування та захисту аграрних і земельних прав в умовах воєнного стану та після перемоги на ворогом. Відтак рецензовану колективну монографію можна розцінювати як актуальну і своєчасну наукову працю, у якій викладені нові наукові погляди щодо сучасного стану і перспектив розвитку аграрного і земельного права та законодавства України.

Зазначена монографія є результатом багаторічних наукових досліджень авторського колективу, що були предметом наукових дискусій і пройшли всебічну апробацію. Тому рецензована монографія є одним із найбільш цікавих наукових видань останніх років, яке присвячене актуальній теоретико-практичній проблематиці й вирізняється інноваційними і перспективними науковими підходами до бачення сучасного аграрного та земельного права, чинників їх прогресу, шляхів подолання регресивних факторів, а також пов'язаних із ними соціально-політичних явищ в умовах глобалізації.

Рецензована колективна монографія складається зі вступу і двох самостійних розділів: «Актуальні проблеми правового регулювання аграрних відносин та напрями еволюції аграрно-правової доктрини», «Актуальні правові проблеми реформування земельних відносин й розвитку земельно-правової доктрини у сучасних умовах», які змістовно взаємопов'язаними між собою. Опублікована наукова праця вирізняється ґрунтовністю і переконливістю викладу сутності кожного з підрозділів, використанням нових наукових понять і категорій, наявністю цінних для теорії аграрного і земельного права та юридичної практики наукових висновків і рекомендацій щодо вдосконалення чинного національного аграрного і земельного законодавства України.

З точки зору методології проведення наукових пошуків у сфері права, доктринальна цінність колективної монографії полягає у тому, що у кожному з її розділів зроблено всебічний, системний і комплексний розгляд теоретичних і практичних проблем правового регулювання аграрних і земельних відносин в умовах воєнного стану та глобальних викликів економічного, екологічного, соціального, державно-правового характеру. Для прикладу можна назвати розділи монографії, присвячені синергетичним засадам й перспективам розвитку аграрного права і аграрного законодавства в умовах глобальних загроз; новим формам аграрного протекціонізму; правовим засадам кредитування аграрних товаровиробників в умовах запровадження ринку земель сільськогосподарського призначення

та членства у СОТ; аграрно-правовій складовій санітарних та фітосанітарних заходів; сучасному стану правового регулювання продовольчої безпеки; правовим аспектам формування ринку земель; актуальним питанням правового забезпечення відновлення земель і відшкодування збитків власникам землі та землекористувачам у сучасних умовах.

Науковий аналіз змісту цих та інших підрозділів роботи показує, що рецензована колективна монографія характеризується науковою новизною і суттєвим внеском у вирішення складних проблем аграрно- й земельно-правового регулювання, становить значний інтерес для науковців, аспірантів і студентів юридичних спеціальностей і має прикладне значення, оскільки отримані наукові результати можуть бути використані для удосконалення чинного аграрного і земельного законодавства України.

Резюмуючи викладене, можна зробити загальний висновок про те, що рецензована колективна монографія «Аграрне та земельне право України: сучасна парадигма і перспективи розвитку» за редакцією доктора юридичних наук, професора Гетьмана Анатолія Павловича та докторки юридичних наук, професорки Курман Тетяни Вікторівни є вагомим внеском у розвиток доктрини аграрного та земельного права, повністю відповідає запитам сьогодення, виступає самостійною завершеною колективною науковою працею, в якій досліджено актуальні методологічні, теоретичні проблеми аграрного і земельного права, проаналізовано практичні проблеми застосування аграрного і земельного законодавства, запропоновано науково-правові підходи до вирішення гострих та назрілих питань правового регулювання аграрних і земельних відносин в сучасних умовах. Відтак рецензована наукова праця, безсумнівно, буде корисною не лише для науковців, аспірантів і студентів, а й допоможе органам державної влади розробити практичні рекомендації щодо удосконалення механізму правового регулювання аграрних і земельних відносин у сучасних умовах.

Володимир Васильович Носік

Доктор юридичних наук, професор

Завідувач кафедри земельного та аграрного права

Київський національний університет імені Тараса Шевченка

01033, вул. Володимирська, 60, Київ, Україна

Член-кореспондент НАПрН України

Національна академія правових наук України

61024, вул. Пушкінська, 70, Харків, Україна

Volodymyr V. Nosik

Doctor of Law, Professor

Head of the Department of Land and Agrarian Law

Taras Shevchenko Kyiv National University
01033, Volodymyrska Str., 60, Kyiv, Ukraine

Corresponding Member National Academy of Legal Sciences of Ukraine
National Academy of Legal Sciences of Ukraine
61024, 70 Pushkinska Str., Kharkiv, Ukraine

Рекомендоване цитування: Носік В. В. Сучасна парадигма і перспективи розвитку аграрного та земельного права України. *Вісник Національної академії правових наук України*. 2023. Т. 30. № 1. С. 261–264.

Suggested Citation: Nosik, V. V. (2023). Modern paradigm and perspectives of the development of agrarian and land law of Ukraine. *Journal of the National Academy of Legal Sciences of Ukraine*, 30(1), 261–264.

Рецензія надійшла / Submitted: 30/01/2023
Доопрацьовано / Revised: 10/02/2023
Схвалено до друку / Accepted: 24/03/2023